

ПОЛЬСЬКИЙ ПОЕТ А. ГОЖАЛЧИНСЬКИЙ — ПОПУЛЯРИЗАТОР ШЕВЧЕНКА*

Київський університет відіграв у 60-х рр. XIX ст. провідну роль у поширенні творів Т. Шевченка серед поляків. Перший перекладач Шевченкових поезій на польську мову Л. Совінський (1831–1887) захопився «Кобзарем» ще під час навчання у Київському університеті. Польський письменник П. Свенціцький (1841–1876), будучи студентом Київського університету, написав у 1862 р. українською мовою драму «Катерина» за однойменною поемою Т. Шевченка. Згодом текст цієї п'єси Свенціцького разом з багатьма його польськими перекладами з Шевченка опубліковано в львівських літературних журналах.

З друкарні Київського університету вийшла в світ у 1862 р. збірка поезій Шевченка у польському перекладі А. Гожалчинського**.

До виготовлення цієї збірки перекладач підійшов вірно, склав її після засвоєння усієї доступної йому письменницької спадщини Шевченка та критичної літератури про нього, намагався ширше познайомити польського читача з Шевченковими поезіями, ніж це зробив Л. Совінський. Публікація Гожалчинського складається з передмови і перекладів.

Поезії Шевченка, за словами Гожалчинського, виражають «почуття так свіжі, що ніколи не зів'януть у відношенні до людськості: це любов, це тиха сльоза співчуття до знедолених». Цим і зумовлене було виникнення його перекладів. «Віддаю цю працю — пише він — в данину своїм землякам з сумлінним переконанням, що роблю це в пору, що, показуючи в правдивому світлі постать народного поета України, сплачую і належний довг своєму народові».

Хоч А. Гожалчинський переклав значну кількість творів Шевченка, проте не охопив усіх характерних для нього поем і ліричних віршів, мабуть тому, що не мав у своєму розпорядженні усієї письменницької спадщини Шевченка.

Переклади Гожалчинського користувались популярністю, окремі з них передруковано на сторінках польських літературних журналів другої половини XIX ст. («Dziennik Literacki», «Przyjaciel Domowy»), а також у харківсько-київській збірці «Вибраних творів Шевченка», виданих 1931 р. польською мовою, що свідчить про їх цінність.

* Подаємо за: Пачовський Т. Польський поет А. Гожалчинський — популяризатор Шевченка// Світова велич Тараса Шевченка. — Видавництво Київського університету. — 1964. — С. 71–72.

** A. J. Gorzałczyńskiego przekłady pisarzy malorosyjskich, I, Taras Szewczenko, Kijów, 1862.